

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 153

van **NADIA SMINATE**

datum: 26 februari 2024

aan **GWENDOLYN RUTTEN**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Moslimraad van België (MRB) - Samenwerking

De Moslimraad van België is het federaal erkend representatief orgaan voor de islamitische gemeenschap. In die hoedanigheid moet de minister ook met deze organisatie samenwerken binnen haar bevoegdheid inzake erkenning van de lokale geloofsgemeenschappen. De minister moet er ook op toezien dat de ondersteuning voor de erkende moskeeën op organisatorisch en theologisch vlak op een voldoende hoog niveau staat om buitenlandse beïnvloeding tegen te gaan.

Dat tijdelijke orgaan zou sinds de start een aantal initiatieven genomen hebben om de eigen werking, die dus een impact heeft op Vlaamse bevoegdheden, op punt te zetten. Het is daarom niet alleen belangrijk dat de minister de ontwikkelingen opvolgt, maar ook duidelijkheid verschaft aan het parlement over hun werking binnen het Vlaamse kader.

1. Er bestaat een vernieuwingscommissie met afgevaardigden van verschillende stromingen binnen de islam.

Kan de minister de samenstelling van die commissie toevoegen aan haar antwoord? Op welke wijze werken haar diensten samen met die commissie en heeft de minister in dat kader al contact gehad met de commissie?

2. Er zou een professionaliseringstraject zijn van de eigen werking.

Kan de minister toelichten op welke manier dat traject er concreet uit ziet en hoe haar diensten bij dat traject betrokken zijn? Vindt de minister het niet verbazingwekkend dat een erkend representatief orgaan op zichzelf niet professioneel is op het moment van erkenning?

3. De minister gaf ook aan dat de ondersteuning van erkende moskeeën op financieel vlak ter harte wordt genomen.

Op welke manier staft de minister die bewering en kan zij daarvan de nodige bewijsstukken aanleveren?

4. Kan de minister aangeven op welke wijze haar administratie en diensten contact hebben met de MRB? Zijn er daaromtrent structurele samenwerkingsmomenten afgesproken of betreft het een ad-hoc dossiermatige bespreking? Kan de minister aangeven hoeveel keer haar diensten sinds de erkenning van de MRB contact hebben gehad met het representatief orgaan? Gelieve zowel de data als de notulen toe te voegen aan het antwoord.

De MRB maakt ook deel uit van de stuurgroep van het postgraduaat voor lokale geloofsgemeenschappen bij Thomas More. Gelieve de notulen van de vergaderingen van de stuurgroep als bijlage bij te voegen bij het antwoord.

GWENDOLYN RUTTEN

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 153 van 26 februari 2024
van **NADIA SMINATE**

1. Bij koninklijk besluit van 12 juni 2023¹ werd de Moslimraad van België (hierna: MRB) door de federale minister van justitie erkend als voorlopig representatief orgaan van de islamitische eredienst in België voor een periode van twee jaar vanaf de inwerkingtreding van het voornoemd koninklijk besluit op 26 juni 2023. De MRB werd voor de duur van haar erkenning belast met volgende twee hoofdpodochten:

- 1) het verzekeren van de continuïteit van de openbare dienst, in het bijzonder²:
 - 1° de betrekkingen met de burgerlijke overheden;
 - 2° het beheer van de dossiers van de bedienaars van de islamitische eredienst;
 - 3° het beheer van de dossiers van de erkende en te erkennen lokale islamitische geloofsgemeenschappen;
 - 4° de aanstelling van leraren en inspecteurs islamitische godsdienst in het onderwijs;
 - 5° de aanstelling van islamitische consultants bij Defensie, in de penitentiaire inrichtingen, in de ziekenhuizen, de rust - en verzorgingstehuizen en de havens en luchthavens;
 - 6° de organisatie van religieuze uitzendingen op radio en televisie;
 - 7° islamitische percelen op openbare begraafplaatsen.
- 2) Het voorbereiden en uitvoeren van het proces dat leidt tot de erkenning van een nieuw definitief representatief orgaan van de islamitische eredienst³. In het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 12 juni 2023 wordt verduidelijkt dat de MRB gedurende de erkenningsperiode van twee jaar de nodige stappen moet ondernemen voor het organiseren van een transparant verkiezingsproces dat kan leiden tot de erkenning van een nieuw en definitief representatief orgaan voor de islamitische eredienst in België.

¹ Koninklijk besluit van 12 juni 2023 tot erkenning van een voorlopig representatief orgaan voor de islamitische eredienst in België en tot opheffing van de artikelen 2 en 3, tweede lid van het koninklijk besluit van 29 september 2022 tot intrekking van de erkenning van het Executief van de Moslims van België en tot opheffing van het koninklijk besluit van 15 februari 2016 houdende erkenning van het Executief van de Moslims van België.

² Artikel 1, eerste lid van het koninklijk besluit van 12 juni 2023 tot erkenning van een voorlopig representatief orgaan voor de islamitische eredienst in België en tot opheffing van de artikelen 2 en 3, tweede lid van het koninklijk besluit van 29 september 2022 tot intrekking van de erkenning van het Executief van de Moslims van België en tot opheffing van het koninklijk besluit van 15 februari 2016 houdende erkenning van het Executief van de Moslims van België.

³ Artikel 1, tweede lid van het koninklijk besluit van 12 juni 2023 tot erkenning van een voorlopig representatief orgaan voor de islamitische eredienst in België en tot opheffing van de artikelen 2 en 3, tweede lid van het koninklijk besluit van 29 september 2022 tot intrekking van de erkenning van het Executief van de Moslims van België en tot opheffing van het koninklijk besluit van 15 februari 2016 houdende erkenning van het Executief van de Moslims van België

In het kader van de voornoemde tweede hoofdpdracht heeft de MRB een vernieuwingscommissie opgericht bestaande uit vertegenwoordigers van moskeeën uit de 3 gewesten. De MRB heeft hiervoor per schriftelijk schrijven van 27 november 2023 een oproep gericht naar de moskeeeverantwoordelijken voor het afvaardigen van commissieleden. Een kopie van dit schrijven werd door de MRB vertrouwelijk bezorgd aan mijn kabinet. De vernieuwingscommissie wordt op het vlak van procesmethodiek professioneel begeleid en omkaderd door externe procesbegeleiders.

Het doel van de vernieuwingscommissie is om tegen juni 2024 een roadmap uit te tekenen voor de uitbouw van een breed gedragen definitief representatief orgaan. Wat uiteraard een complexe opdracht is gelet op het gegeven enerzijds dat de islamitische eredienst geen interne hiërarchische structuur kent en anderzijds omwille van het wantrouwen dat de afgelopen jaren is ontstaan bij de moslimgemeenschap omwille van het niet adequaat functioneren van het vorig representatief orgaan (Executief van de Moslims van België, kortweg EMB).

De MRB heeft steeds mijn kabinet in alle vertrouwelijkheid en transparantie geïnformeerd over het proces en de werking van de vernieuwingscommissie. Dit in schril contrast tot de vernieuwingscommissie die het vorig representatief orgaan (EMB) had opgericht in 2022 waarover het EMB nooit heeft gecommuniceerd aan mijn kabinet. Ik noch mijn kabinet noch mijn administratie hebben rechtstreeks of onrechtstreeks contact met de leden van de vernieuwingscommissie van de MRB aangezien de betrekkingen met de burgerlijke overheden rond zaken die betrekking hebben op de eredienst rechtsreeks verlopen via de MRB als representatief orgaan van de islamitische eredienst in België.

De werkzaamheden van de vernieuwingscommissie van de MRB lopen van januari tot en met juni 2023. De vernieuwingscommissie is inmiddels 3 keer bijeengekomen, met name op 10 februari, 24 februari en 9 maart 2024. De samenstelling van de leden van de vernieuwingscommissie is opgenomen in het verslag van de eerste zitting van 10 februari. De MRB heeft mijn kabinet vertrouwelijk de verslagen van deze 3 zittingen bezorgd. Aangezien deze verslagen van de vernieuwingscommissie behoren tot de interne werking van het representatief orgaan van een eredienst vallen ze onder de interne organisatorische autonomie van de eredienst conform artikel 21 van de Grondwet en kunnen niet openbaar gemaakt worden.

De MRB heeft aan mijn kabinet laten weten dat ze bereid is om inzage te verlenen in de verslagen van de vernieuwingscommissie teneinde de nodige transparantie te bieden aan het Vlaams parlement maar enkel op voorwaarde dat dit gebeurt op grond van artikel 90 punt 5 van het Reglement van het Vlaams Parlement om redenen van vertrouwelijkheid en GDPR. Ik zal de verslagen van de 3 zittingen van de vernieuwingscommissie (10 februari, 24 februari en 9 maart 2024) en de oproepingsbrief van de MRB van 27 november 2023 conform artikel 90 punt 5 van het Reglement van het Vlaams Parlement om voornoemde redenen ter inzage leggen bij de griffier van het Vlaams Parlement overeenkomstig de door mij vastgelegde modaliteiten.

2. Zoals ik in de commissie Binnenlands Bestuur van 30 januari 2024 heb meegedeeld betreft het professionaliseringstraject niet de eigen werking van de MRB maar het professionaliseringstraject dat de MRB aanbiedt aan moskeeën om zich te organiseren. In concreto is dit het traject van de vernieuwingscommissie waarin moskeeën zich organiseren onder begeleiding van externe facilitators voor de uitbouw van een definitief representatief orgaan van de islamitische eredienst in België (zie antwoord 1).

3. Het gegeven dat een erkend representatief orgaan ondersteuning biedt aan de financiële verplichtingen van hun erkende lokale geloofsgemeenschappen vloeit rechtstreeks voort uit de bepalingen van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten. Conform voornoemd decreet is de MRB, net als de representatieve organen van de overige erkende erediensten, voor wat betreft het financieel beheer van haar erkende lokale geloofsgemeenschappen betrokken bij:
- de meerjarenplannen van de erkende moskeeën waarin de financiële afspraken staan met de financierende overheden;⁴
 - het jaarlijks financieel budget (bestaande uit een investeringsbudget en een exploitatiebudget) en de budgetwijzigingen van de erkende moskeeën⁵;
 - de jaarrekeningen en eindrekeningen van de erkende moskeeën⁶.
4. De contacten tussen de representatieve organen en de administratie Erediensten van het Agentschap Binnenlands Bestuur (Dienst Erediensten van ABB) en de ISD nemen verschillende vormen aan:
- Ten eerste zijn er ad hoc contacten tussen de ISD en de representatieve organen, bijvoorbeeld op basis van individuele dossiers in de erkennings- en screeningsprocedures.
 - Ten tweede zijn er verschillende operationele overlegmomenten tussen de representatieve organen en de Dienst Erediensten van ABB in het kader van de werking van de besturen van de eredienst. Zo waren bijvoorbeeld de representatieve organen betrokken bij de uitbouw en lancering van het digitaal loket voor eredienstbesturen, alsook bij de evaluatie en bijsturing van de werking hiervan. Dit digitaal loket is een door het Agentschap Binnenlands Bestuur ontwikkeld digitaal systeem waarlangs de communicatie met de besturen van de eredienst sedert 1 februari 2023 verloopt conform het besluit van de Vlaamse regering van 1 april 2022^{7,8}.
 - Ten derde is er de operationele ondersteuning door ABB van de representatieve organen in het kader van de organisatie van de VILD (bijvoorbeeld uitnodigingen versturen en notulen opmaken). Het secretariaat van de VILD wordt namelijk waargenomen door ABB.
 - Tot slot zijn er ook contacten in het kader van volgende overlegstructuren waaraan de representatieve organen deelnemen:
 - ♣ de stuurgroep van het professionaliseringstraject lokale geloofsgemeenschappen van Thomas More hogeschool, waar ABB ook deel van uitmaakt.

⁴ Artikelen 41, 42 en 43 juncto artikel 272 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten.

⁵ Artikelen 45, 46, 47, 48, 49 en 50 juncto artikel 272 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten.

⁶ Artikelen 54, 55 en 56 juncto artikel 272 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten en de Omzendbrief BB 2013/01 van 1 maart 2013 betreffende de boekhouding besturen van de eredienst

⁷ Besluit van de Vlaamse Regering van 1 april 2023 tot uitvoering van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 en het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten, wat betreft de wijze van communicatie, de opmaak van algemene protocollen voor de elektronische uitwisseling van persoonsgegevens en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 mei 2016 tot vaststelling van de wijze van communicatie in het kader van het bestuurlijk toezicht op de besturen van de eredienst, BS. 27 juni 2022.

⁸ Zie ook schriftelijke vraag nr. 13 van 5 oktober 2023 van S. AERTS.

<https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=2002757>

- ♣ De klankbordgroep van de Universiteit Antwerpen rond de lopende evaluatiestudie van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten waar ABB ook deel van uitmaakt.

Voor wat betreft de ad hoc contacten van de Dienst Erediensten van ABB en de ISD met het MRB sinds de erkenning ervan op 26 juni 2023⁹ zijn hiervan geen notulen noch verslagen.

Van de voornoemde klankbordgroep van de Universiteit Antwerpen bestaan ook geen notulen noch verslagen aangezien de besprekingen hiervan door de onderzoekers rechtstreeks worden verwerkt in het eindrapport dat door de onderzoekers zal worden toegelicht op de commissie Binnenlands Bestuur van 23 april 2024.

Van de bijeenkomsten van de stuurgroep van het postgraduaat lokale geloofsgemeenschappen bestaan er notulen maar dit zijn interne documenten en kunnen om redenen van vertrouwelijkheid en GDPR niet publiekelijk gemaakt worden bij deze schriftelijke vraag. Om deze redenen zal ik conform artikel 90 punt 5 van het Reglement van het Vlaams Parlement de verslagen van de VILD en de stuurgroep professionaliseringstraject lokale geloofsgemeenschappen die zijn opgemaakt sedert de erkenning van de MRB op 26 juni 2023 ter inzage leggen bij de griffier van het Vlaams Parlement overeenkomstig de door mij vastgelegde modaliteiten.

⁹ Artikel 6 van het koninklijk besluit van 12 juni 2023 tot erkenning van een voorlopig representatief orgaan voor de islamitische eredienst in België en tot opheffing van de artikelen 2 en 3, tweede lid van het koninklijk besluit van 29 september 2022 tot intrekking van de erkenning van het Executief van de Moslims van België en tot opheffing van het koninklijk besluit van 15 februari 2016 houdende erkenning van het Executief van de Moslims van België.